

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: klara.prochazkova@soc.cas.cz

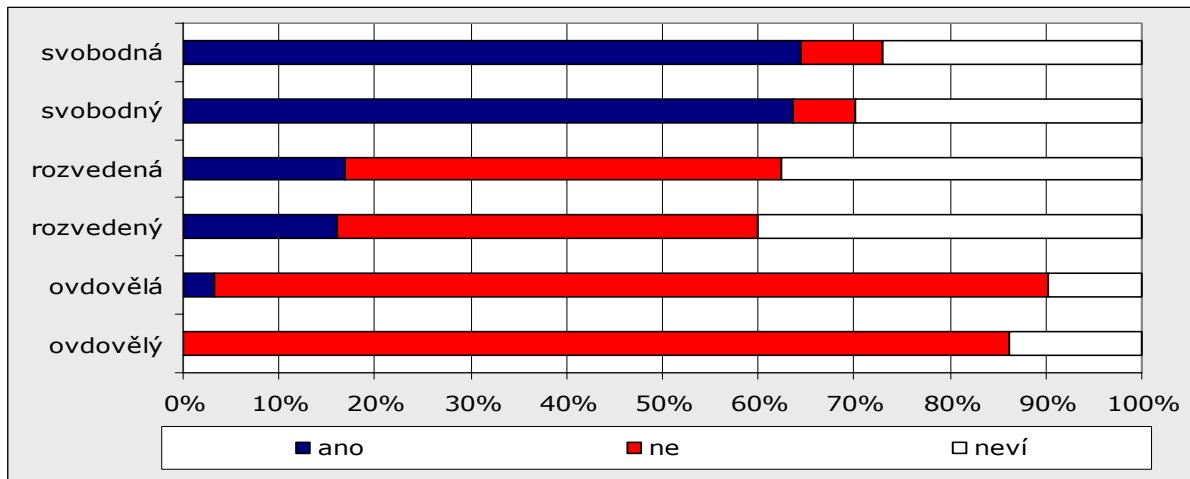
Svatby v české společnosti

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2006, v06-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>6. 11. – 13. 11. 2006</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1092</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.62, OV.61, OV.58, OV.80</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>29. listopadu 2006</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Klára Procházková</i>

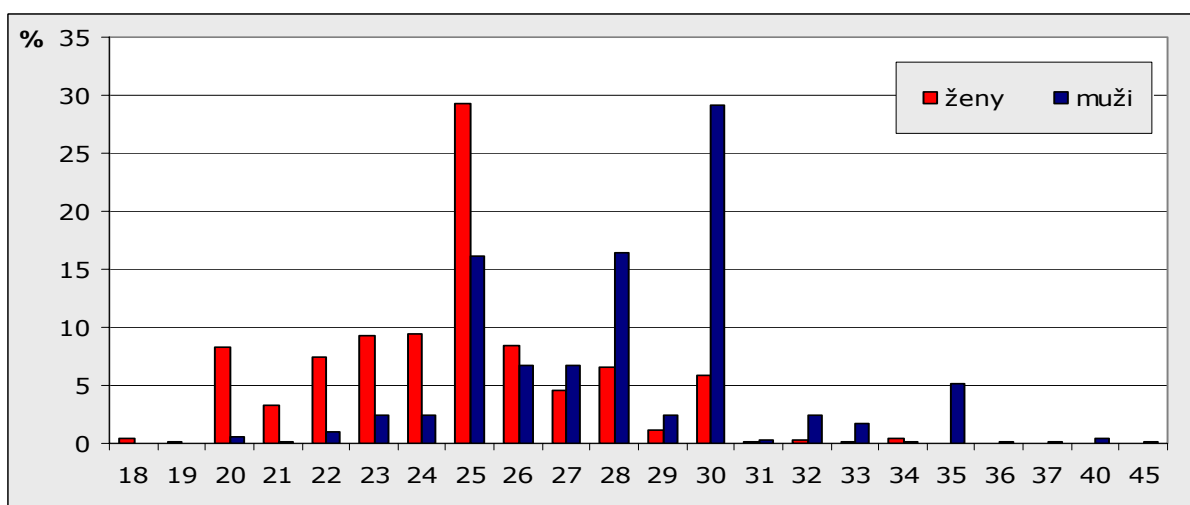
V listopadovém výzkumu CVVM Sociologického ústavu AV ČR se dotazníkové šetření zaměřilo na postoj obyvatelstva ke svatbám a na ideální věk při narození prvního dítěte.

Postoje obyvatelstva ke vstupu do manželství se liší podle rodinného stavu. Více než šedesát procent svobodných by chtělo v budoucnu uzavřít sňatek (ženy 64,4 %, muži 63,6 %), u rozvedených se toto přání týká přibližně šestiny respondentů (ženy 16,9 %, muži 16,0 %). Nejméně ze všech si přejí uzavřít sňatek vdovělé, a to pouze 3,2 % žen a žádní muži. Dodejme, že podle dat Českého statistického úřadu byl v roce 2005 v České republice průměrný věk nevěsty 28,1 let a průměrný věk ženicha 30,7 let.

Graf 1: Postoje ke vstupu do manželství podle rodinného stavu a pohlaví¹

Podle dotázaných je ideální věk ženy při narození prvního dítěte mezi 20 a 26 lety. Největší část respondentů (29,3 %) odpovídá, že vhodný věk pro ženu při narození prvního dítěte je 25 let. U mužů je podle výsledků výzkumu veřejného mínění nejvhodnější věk narození prvního dítěte mezi 25 a 30 lety, kde 29,2 % dotázaných uvádí věk 30 let. Věk 35 let uvádí 5 % respondentů jako vhodný věk pro muže při narození prvního dítěte.

Průměrný věk matky při narození prvního dítěte, který během 90. let roste z hodnoty 22,5 let v roce 1990, byl podle Českého statistického úřadu v roce 2005 26,6 let. Průměrný věk otce Český statistický úřad neudává.

Graf 2: Ideální věk muže a ženy při narození prvního dítěte²

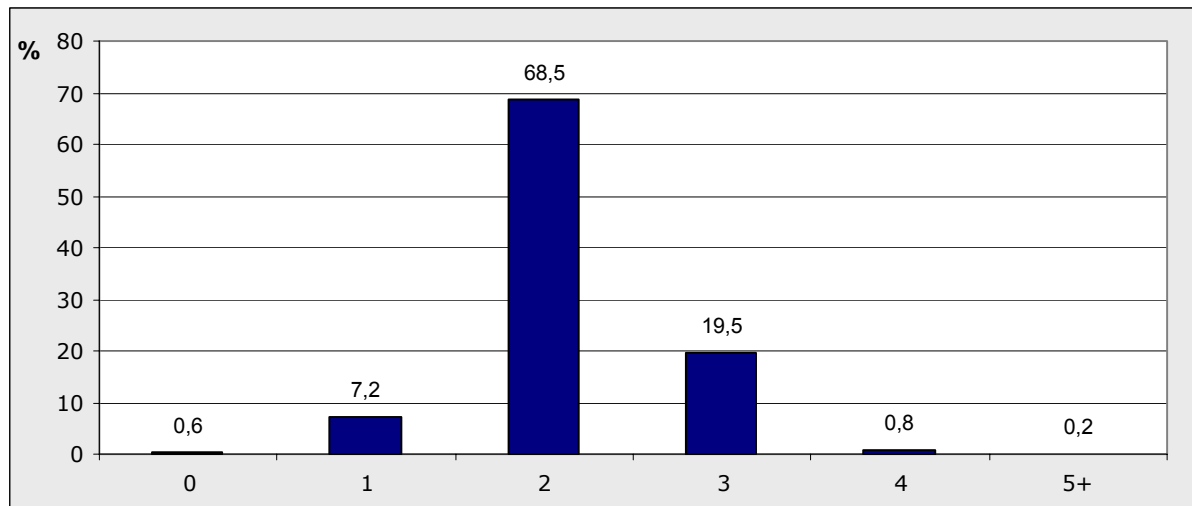
¹ Otázka: „Chcete někdy v budoucnu uzavřít sňatek?“

² Otázka: „Jaký je Váš názor na ideální věk mužů a žen při narození prvního dítěte a na ideální počet dětí v rodině?“

Většina (68,5 %) obyvatel ČR považuje za ideální počet dětí v rodině dvě, tři děti v rodině udává za nejlepší variantu jedna pětina dotázaných (19,5 %). Jednomu dítěti dává přednost 7,2 % lidí. Žádné dítě v rodině upřednostňuje méně než jedno procento respondentů (0,6 %).

Připomeňme, že v minulém roce bylo podle Českého statistického úřadu 1,28 dítěte na jednu ženu v reprodukčním věku (15 – 45 let).

Graf 3: Ideální počet dětí v rodině³

Manželství nepovažuje za zbytečnou instituci 70 % respondentů (výrok i). Většina dotázaných si myslí, že ženatí muži a vdané ženy jsou obecně spokojenější než svobodní (výrok a), ale na druhou stranu nesouhlasí s vyjádřením „špatné manželství je lepší než žádné“ a „svobodní lidé mají menší vážnost mezi lidmi než vdané a ženatí“. Liberálnost společnosti odráží výroky c a f, v nichž převažuje souhlas nad společnou domácností nesezdaných partnerů. Nicméně v případě dětí v těchto domácnostech (výrok e) je poměr souhlasících a nesouhlasících téměř vyrovnan, navíc ve vyjádření b lidé spíše souhlasí s tím, že pro výchovu dětí je velmi důležité, aby jejich rodiče měli uzavřen sňatek.

³ Otázka: „Jaký je Váš názor na ideální věk mužů a žen při narození prvního dítěte a na ideální počet dětí v rodině?“

Tabulka 1: Názory na soužití partnerů (v %)⁴

	rozhodně souhlasí	spíše souhlasí	tak ani tak	spíše nesouhlasí	rozhodně nesouhlasí	+/-
a) Ženatí muži a vdané ženy jsou obecně spokojenější než svobodní.	9,3	31,3	30,2	12,2	7,9	41/20
b) Lidé, kteří chtějí mít děti, by měli nejdříve uzavřít sňatek.	14,6	32,7	26,6	16,3	7,1	47/23
c) Je v pořádku, když spolu lidé žijí, aniž by plánovali sňatek.	12,0	29,9	34,3	15,2	4,0	42/19
d) Špatné manželství je lepší než žádné.	2,3	3,6	10,3	27,2	51,7	6/79
e) Pokud žijí oba rodiče se svými dětmi ve společné domácnosti, není nutné, aby byli manželé.	7,9	23,8	28,6	27,2	8,2	32/35
f) Není správné, aby spolu žili partneři v jednom bytě, pokud nebyli oddáni.	2,7	7,4	23,7	33,0	29,6	10/63
g) Svobodní lidé mají menší vážnost mezi lidmi než vdané a ženatí.	3,6	16,2	19,7	29,9	24,0	20/54
h) Pro výchovu dětí je velmi důležité, aby měli jejich rodiče uzavřen sňatek.	13,6	30,2	23,0	20,5	10,1	44/31
i) Manželství je zbytečná instituce."	2,7	5,9	19,4	33,4	35,2	9/69

*Dopočet do 100% v řádcích tvoří odpovědi „nevím“.

V poslední otázce respondenti určovali pořadí sedmi položek označující životní hodnoty a cíle, které jsou pro ně v životě podstatné, kde 1 znamená nejpodstatnější a 7 nejméně podstatná.⁵ Stejná otázka byla položena i v letech 2003 a 2005, ukazuje se tak, že pořadí důležitosti „životních cílů“ se během posledních tří let nezměnilo. V životě dotázaní udávají jako nejdůležitější partnerský vztah následovaný dětmi a úspěchem v zaměstnání. Na čtvrtém místě se umístila položka „vdát se, oženit se“, na pátém dosáhnout nejvyššího vzdělání a na šestém věnování se svým zálibám. V životě za nejméně významný respondenti udávají společenský život.

⁴ Otázka: „Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími výroky? a) Ženatí muži a vdané ženy jsou obecně spokojenější než svobodní. b) Lidé, kteří chtějí mít děti, by měli nejdříve uzavřít sňatek. c) Je v pořádku, když spolu lidé žijí, aniž by plánovali sňatek. d) Špatné manželství je lepší než žádné. e) Pokud žijí oba rodiče se svými dětmi ve společné domácnosti, není nutné, aby byli manželé. f) Není správné, aby spolu žili partneři v jednom bytě, pokud nebyli oddáni. g) Svobodní lidé mají menší vážnost mezi lidmi než vdané a ženatí. h) pro výchovu dětí je velmi důležité, aby měli jejich rodiče uzavřen sňatek. i) Manželství je zbytečná instituce.“

⁵ Otázka: „Následující položky seřadte od nejdůležitější po nejméně důležitou, kde 1 znamená nejdůležitější a 7 nejméně důležitá. Každá číslice může být použita pouze jednou. Seřadte prosím, jak je pro Vás v životě důležité: a) dosáhnout úspěch v zaměstnání, b) vdát se, oženit se (být vdaná, ženatý), c) žít pestrým společenským životem, d) mít děti, e) věnovat se svým zálibám, f) mít stálého partnera, g) dosáhnout co nejvyššího vzdělání?“

Tabulka 2: Pořadí a průměrná hodnota životních cílů

1.	mít partnera	2,96
2.	mít děti	3,23
3.	úspěch v zaměstnání	3,44
4.	vdát se, oženit se	4,04
5.	co nejvyšší vzdělání	4,12
6.	věnovat se zálibám	4,76
7.	žít společenským životem	5,43